

Nr 53.

Ankom till riksdagens kansli den 2 april 1937 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa arbeten till fördjupning av Trollhätte kanal.

(4:e avd.)

I en den 19 februari 1937 dagtecknad proposition, nr 133, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen medgiva, att till vissa i statsrådsprotokollet omförmälda arbeten till fördjupning av Trollhätte kanal, avseende att möjliggöra trafik av fartyg med 4.5 meters djupgående, må tagas i anspråk ett belopp av 200,000 kronor ur statens vattenfallsverks förnyelsefond.

För vartdera av budgetåren 1935/1936 och 1936/1937 har riksdagen anvisat ett reservationsanslag av 500,000 kronor till rensningsarbeten i Göta älv för huvudreglering av Vänern. Årets riksdag har för nästa budgetår till enahanda ändamål anvisat ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor. Enär arbetena i fråga beräknats draga en kostnad av 2,400,000 kronor, skulle alltså återstå att anvisa ett belopp av 400,000 kronor, vilket belopp förutsatts skola upptagas å riksstaten för budgetåret 1938/1939. Angivna arbeten avse ingen fördjupning av farleden i Trollhätte kanal utan hava endast till syfte att förebygga en minskning av det nuvarande farleds djupet i kanalen, vilket medgiver framförande i allmänhet av fartyg med ett djupgående av 4.4 meter.

Det nu föreliggande förslaget, vilket bygger på en av vattenfallsstyrelsen gjord framställning i ämnet, innefattar däremot en sådan fördjupning av farleden, att fartyg med 4.5 meters djupgående skulle kunna trafikera kanalen praktiskt taget hela året.

Departementschefen har i ärendet anfört bland annat följande:

Av vattenfallsstyrelsens föreliggande framställning och de utav kommerskollegium beträffande trafiken å Trollhätte kanal lämnade uppgifterna synes framgå att det nuvarande farleds djupet i kanalen, vilket medgiver framförande i allmänhet av fartyg med ett djupgående av 4.4 meter, icke kan anses tillfredsställande med hänsyn till trafikens behov. Redan en mindre fördjupning av farleden på de grundaste platserna skulle medföra väsentliga fördelar för trafiken. Kungl. Maj:t har ock genom beslut den 30 december 1936 för ifrågasvarande ändamål ställt till vattenfallsstyrelsens förfogande ett belopp av 100,000 kronor ur Trollhätte kanalverks förnyelsefond. Med anlitande av detta belopp skulle, såsom av den numera i styrelsens skrivelse den 11 januari 1937 meddelade utredningen framgår, kunna utföras de arbeten, varigenom Trollhätte kanal praktiskt taget hela året skulle kunna befaras av fartyg med 4.4 meters djupgående.

Vattenfallsstyrelsen har nu framlagt två alternativa förslag till ytterligare fördjupning av kanalen. Det första alternativet innefattar en sådan fördjupning av farleden, att fartyg med 4.5 meters djupgående skulle kunna trafikera kanalen praktiskt taget hela året, och skulle draga en kostnad av 200,000

kronor utöver nyssnämnda anvisade belopp av 100,000 kronor. I det andra alternativet innefattas arbeten till en ytterligare kostnad av 200,000 kronor, avseende arbeten till fördjupning av farleden till 4.6 meter. Vattenfallsstyrelsen har för sin del av kostnadsskäl förordat det förra alternativet, och kommerskollegium har tillstyrkt detta förslag. Vattenfallsstyrelsen har tillika framhållit, att, därest de för fördjupning av farleden i fråga erforderliga arbetena komma till utförande i samband med de nu pågående rensningsarbetena i Göta älv för huvudreglering av Väneren, kostnaden för fördjupningsarbetena skulle bli avsevärt lägre än om arbetena utföras såsom särskilt företag.

Vad beträffar finansieringen av de sålunda förordade arbetena har vattenfallsstyrelsen, som framgår av den lämnade redogörelsen, för sin del tänkt sig, att förnyelsefondsmedel skulle få tagas i anspråk härför. Riksräkenskapsverket har häremot erinrat, att förnyelsefonden rätteligen icke torde kunna disponeras för ändamålet, enär hittills verkställt avsättning till förnyelse av farleden i Göta älv med allenast ett obetydligt belopp, samt för sin del förordat antingen anvisande av anslag, att utgå av andra statsinkomster än låne-medel, eller ock disponerande för ändamålet av likvida medel, som stå till vattenfallsstyrelsens förfogande och uppkommit genom avsättningar till Trollhätte kanalverks förnyelsefond.

Till detta sistnämnda förslag har vattenfallsstyrelsen i sitt utlåtande den 6 februari 1937 i princip anslutit sig men, såsom av utlåtandet framgår, icke ansett att ifrågavarande investering skulle öka Trollhätte kanals bokförda värde. Trollhätte kanal har, såsom förut nämnts, icke på åtskilliga år kunnat genom kanalinkomster förränta det investerade kapitalet. Då de ökade belopp, som, enligt vad förut sagts, numera på vattenfallsstyrelsens förslag avsättas till förnyelsefonden, torde vara tillräckliga att bära här ifrågavarande kostnader, utan att något nödvändigt underhålls- och förnyelsearbete behöver eftersättas, och då en uppskrivning av det bokförda värdet på en anläggning, som redan förut lämnar en minimal ränta på investerat kapital, helst synes mig böra undvikas, har jag vid övervägande av vad i ärendet förekommit funnit mig kunna tillstyrka, att de av vattenfallsstyrelsen föreslagna arbetena för en kostnad — utöver redan anvisade medel — av 200,000 kronor komma till utförande samt att för bestridande av nämnda belopp tagas i anspråk medel ur Trollhätte kanalverks förnyelsefond.

Då en sådan disposition av förnyelsefondsmedel icke torde kunna anses stå i full överensstämmelse med grunderna för dylika medels användande, torde ärendet böra underställas riksdagens prövning.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förevarande förslag samt hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må medgiva, att till vissa i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 19 februari 1937 omnämnda arbeten till fördjupning av Trollhätte kanal, avseende att möjliggöra trafik av fartyg med 4.5 meters djupgående, må tagas i anspråk ett belopp av 200,000 kronor ur statens vattenfallsverks förnyelsefond.

Stockholm den 2 april 1937.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 52.